

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 5121/13

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט י' עמית

העותרים: 1. פלוני
2. פלונית

נגד

המשיבים: 1. שרת המשפטים
2. מזכירות בית המשפט העליון
3. פלונית
4. מינהל מקרקעי ישראל
5. הסוכנות היהודית לארץ ישראל
6. עזריאל מושב עובדים להתיישבות שיתופית

עתירה למתן צו על תנאי ולמתן צו ביניים

בשם העותרים: בעצמם

פסק-דין

השופטת א' חיות:

עניינה של העתירה בבקשת העותרים כי נורה למשיבות 1 ו-2, שרת המשפטים ומזכירות בית המשפט העליון, ליתן טעם מדוע לא תקובל ותירשם בקשתם לעריכת דיון נוסף בהחלטותיו של כבוד השופט נ' הנדל שניתנו במסגרת בע"מ 3996/12.

1. בין העותרים למשיבה 3 מתנהלים בשנים האחרונות הליכים משפטיים שעניינם הזכויות במשק מס' 10 במושב עזריאל (להלן: המשק). במוקד המחלוקת עומדת השאלה האם זכויות בר הרשות של המשיבה 3 במשק הועברו לבנה (העותר 1) ולרעייתו (העותרת 2), או שמא נותרו בידיה. בתכלית הקיצור יצוין כי בשנת 1973 חתמה המשיבה 3 על התחייבות להעברת זכויותיה במשק לעותר 1 (להלן: ההעברה

הראשונה) אך בחלוף כתשעה חודשים שלחה הודעה בכתב למשיבה 5 (להלן: הסוכנות) לפיה היא מבטלת את העברת הזכויות האמורה נוכח "התנהגותה המחפירה" של העותרת 2 כלפיה. בהמשך, בשנת 1985, שבה המשיבה 3 וביקשה להעביר את זכויותיה במשק לעותרים, יחד, כ"בנים ממשיכים" במשק (להלן: ההעברה השנייה) ואולם בשנת 2006 היא פנתה פעם נוספת לסוכנות בבקשה לבטל את הדבר.

בשנת 2007 הגישו הצדדים לבית המשפט לענייני משפחה בכפר סבא תובענות הודיות בקשר עם הזכויות במשק (תמ"ש 14900/07 ו-תמ"ש 14901/07) וביום 15.2.2011 קיבל בית המשפט את התובענה שהגישה המשיבה 3 ודחה את תובענת העותרים. בית המשפט לענייני משפחה קבע כי ההעברה הראשונה היוותה אך "התחייבות ליתן מתנה" וכי בנסיבות העניין הייתה המשיבה 3 זכאית לחזור בה מהתחייבותה זו, כפי שאכן עשתה בפועל. אשר להעברה השנייה, קבע בית המשפט כי זו מהווה למעשה הסכם מתנה הכולל תנאי מפסיק מכללא שלפיו על העותרים לדאוג לפיתוח המשק ולצרכיה של המשיבה 3 לאורך ימי חייה (להלן: התנאי המפסיק). בית המשפט הוסיף וקבע כי בנסיבות העניין העברת המשק לעותרים כפי שנעשתה הייתה "בלתי אפשרית מבחינה משפטית בעת שנערכה, בהיותה פעולה הסותרת את סעי' 8 לחוק הירושה וככזו הינה פעולה בטלה" וכי אף אם היה תוקף משפטי להעברה זו, משעה שהעותרים לא עמדו בהתחייבותם, נטשו את המשק ועברו להתגורר במקום אחר, התקיים התנאי המפסיק המביא לביטולה של ההעברה השנייה. העותרים ערערו על פסק הדין לבית המשפט המחוזי מרכז (עמ"ש 1907-04-11), אשר דחה ביום 19.4.2012 את ערעורם בקובעו כי אין מקום להתערב בנימוקיו של בית המשפט לענייני משפחה בכל הנוגע לביטולה של ההעברה הראשונה וכי יש להותיר על כנה גם את הקביעה לפיה ההעברה השנייה בטלה בהיותה מנוגדת לסעיף 8 לחוק הירושה. משכך נמנע בית המשפט המחוזי מלדון בשאלה האם כללה ההעברה השנייה תנאי מפסיק מכללא וממילא נמנע מלדון בשאלה האם התקיים התנאי המפסיק.

2. העותרים מיאנו להשלים עם פסק הדין והגישו בקשת רשות ערעור לבית משפט זה (בע"מ 3996/12). בהחלטתו מיום 15.11.2012 דחה כבוד השופט נ' הנדל את בקשתם בקובעו כי הקביעה המשפטית בכל הנוגע לביטול ההעברה הראשונה נכונה ומבוססת ואינה מצדיקה מתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי". אשר להעברה השנייה, ציין השופט נ' הנדל כי הנימוק לבטלותה המבוסס על היותה מנוגדת לסעיף 8 לחוק הירושה, מעורר "קשיים לא מעטים ובעלי השלכות רוחב" ועל כן לו מדובר היה בנימוק יחיד לביסוס תוצאת פסקי הדין לא היה מנוס מהעברת בקשת רשות הערעור

לדיון בפני הרכב. ואולם, כך נקבע, אין צורך להכריע בשאלה זו נוכח קיומו של הנימוק השני שעניינו התקיימותו בנסיבות העניין של התנאי המפסיק. נימוק זה, כך הוסיף השופט נ' הנדל, אין בו חידוש ניכר והוא נגזר מ"מהות מוסד הבן הממשיך" ועל כן ניתן להותיר על כנה את הכרעתו של בית המשפט המחוזי בהתבסס על נימוק זה בלבד. העותרים הגישו בקשה לעיון מחדש בהחלטה זו וביום 21.5.2013 דחה כבוד השופט נ' הנדל את בקשתם, בצינו כי היא אינה מצביעה על פגם כשלהו שנפל בהחלטתו המקורית.

לאחר הדברים האלה הגישו העותרים בקשה לקיום דיון נוסף בהחלטותיו האמורות של השופט נ' הנדל אך מזכירות בית המשפט העליון סירבה ביום 19.6.2013 לקבל את הבקשה לרישום, מהטעם שלא ניתן להגיש בקשה לדיון נוסף על החלטה שניתנה בדרך יחיד.

3. מכאן העתירה שלפנינו בה טוענים העותרים כי החלטותיו של השופט נ' הנדל בבע"מ 3996/12 שגויות, סוטות מן ההלכה הנוהגת ומצדיקות קיום דיון נוסף בעניינים שהועלו בהן. לטענת העותרים, סירובה של מזכירות בית המשפט לרשום את הבקשה שהגישו לעריכת דיון נוסף פוגעת בזכויותיהם ובצדק הטבעי ולוקה בחוסר סבירות המצדיק התערבות בה. לגופו של עניין טוענים העותרים, בין היתר, כי שגה כבוד השופט נ' הנדל בהסתמכו על נימוק התנאי המפסיק, אשר כלל לא נדון בבית המשפט המחוזי; כי הנימוק בדבר קיומו של תנאי מפסיק בהסכם הכולל התחייבות להעברת זכויות ל"בן ממשיך", מהווה חידוש ניכר שהצדיק את העברת בקשת רשות הערעור שהגישו לדיון בפני הרכב; וכי המשיבה 3 והסוכנות הכחישו את קיומו של תנאי מפסיק אשר נכלל במסגרת ההעברה השנייה.

4. דין העתירה להידחות על הסף.

הסמכות להורות על קיום דיון נוסף בעניינים שנפסקו בבית המשפט העליון הוסדרה בסעיף 18 לחוק יסוד: השפיטה ובסעיף 30 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ובהם נקבע באופן מפורש כי תנאי לקיומו של דיון נוסף הוא כי מדובר "בעניין שפסק בו בית המשפט העליון בשלושה". בהתאם לכך, הלכה ידועה ומושרשת היא כי לא ניתן לעתור לעריכת דיון נוסף לגבי החלטה שניתנה בבית משפט זה בדרך יחיד (ראו: המרצה 264/62 פרזי נ' וייסמן, פ"ד טז(1) 1236, 1237 (1962); דנ"א 6707/95 לביא נ' בנק הפועלים בע"מ, פ"ד מט(5) 155, 157-158 (1996); דנ"פ

3211/03 הנדימן עשה זאת בעצמך בע"מ נ' מדינת ישראל (11.5.2003); דנ"פ 3282/07 בסון נ' מדינת ישראל (20.5.2007); בש"א 9164/10 מגדל הזוהר לבנין בע"מ נ' גוב גיא בע"מ, פסקה 2 (19.12.2010)). בדין סירבה על כן מזכירות בית המשפט העליון לקבל לרישום את בקשתם של העותרים לקיים דיון נוסף על החלטותיו של כבוד השופט נ' הנדל והעותרים מצידם לא הצביעו על עילה כלשהי אשר מכוחה ניתן להורות למזכירות, למרות כל האמור, לקבל את בקשתם לרישום. משכך דינה של העתירה דנן להידחות על הסף (ראו בג"ץ 4421/08 חלמיש נ' מדינת ישראל, פסקה ח(1)-(2) (19.5.2008)).

זאת ועוד - הטענות שהעלו העותרים בעתירתם הן טענות "ערעוריות" במהותן המשיגות על החלטותיו של השופט נ' הנדל לגופן, וכבר נפסק כי בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק אינו משמש ערכאת ערעור על החלטות אחרות של בית משפט זה, בשבתו כבית משפט לערעורים (ראו: בג"ץ 4828/05 פלוני נ' כב' השופטת א' פרוקצ'יה, בית המשפט העליון, פסקה 6 (15.6.2005); בג"ץ 5952/08 פלונית נ' בית המשפט העליון בירושלים, פסקה 13 (3.7.2008); בג"ץ 10827/08 צור נ' מינהל מקרקעי ישראל מחוז מרכז, פסקה 12 (28.12.2008)). דברים אלה יפים ביתר שאת ככל שעניין לנו בהחלטות הדוחות בקשת רשות ערעור ב"גלגול שלישי", שכן באותם מקרים טענותיו של העותר כבר נבחנו ונדונו לגופן קודם לכן על-ידי שתי ערכאות שיפוטיות (ראו: בג"ץ 2398/02 רביד נ' בית המשפט העליון בירושלים בשבתו כבית משפט לערעורים, פסקה 3 (22.4.2002); בג"ץ 936/12 שיטרית נ' בית המשפט העליון (6.2.2012)).

5. העתירה נדחית, אפוא. משלא נתבקשה תגובה אין צו להוצאות.

ניתן היום, ה' באלול התשע"ג (11.8.2013).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט